

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

4. De exemptione Clericorum in causis criminalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Processus fundatur in captura, per quam veluti processus in Reum acquiritur. Ergo si captura per iniuriam violentiam attentata fuerit reliquus etiam processus ipso iure irritus censei debet.

CAP. IV.

De exemptione Clericorum in causis criminalibus.

Clerici in omnibus causis criminalibus plenissimum privilegium exemptionis à foro seculari obtinent. Constat ex multis Concil. & Pontificum decretis. Eandemque exceptionem Christiani Imperatores Constantinus, &c. & agnouerunt & decreuerunt.

Quæ Iustinianus Imperator de Ecclesiasticis causis ac personis decreuit nullam vim obtinent V. C. Vbi constituit, Clericos fures & homicidas coram seculari iudice conueniri posse: Constitutiones enim illæ à Friderico II. correctæ sunt: Ratio & æquitas huius exemptionis est, quia valde indignum & indecens est, ut status inferior iudicet superiorem: sed Clerici & sacerdotes indigniori & altiori statum sunt. Ergo indecens & in contumeliam status Clericalis cedit, si à laicis iudicentur.

Necessitas publici aut priuati incommodi anteterrendi non tribuit seculari magistratui iurisdictionem in Clericos, sed ius duntaxat defensionis naturalis. Si violentia vrantur Clerici possunt abigi cum moderamine inculpatæ tutelæ.

Ob defectum iustitiæ seu negligentiam ordinariorum Clerici ad singulare tribunal trahi non possunt, quia seculares non sunt capaces iurisdictionis exercendæ in Clericos, nisi ex commissione Prælatorum

CORUM

torum, quâ seclusâ, non possunt vlla consuetudinè defendi, quia incapax possidendi, incapax est etiam præscribendi, & maior minoris, non minor maioris negligentiam ac defectum supplere debet.

- 5 Ecclesiastici iudices contra subditos suos tunc seculare brachium inuocare possunt, si ordinarium iuris remedium ipsis deficiat. Vnde nec subditis Iudicum Ecclesiasticorum licet; seculares superiores in subsidium vocare contra Magistratum suum Ecclesiasticum præterquam in casu necessitatis, extraordinario, cum nullum aliud remedium superpetat.
- 6 Clericus in flagranti crimine deprehensus aut suspectus de proposito patrandi, à seculari potestate capi potest, vt iudici Ecclesiastico tradatur V. C. in crimine pernicioso Reipubl. furto homicidio. Intellige, si necessitas requirat, & mandatum Prælati saltem tacitum interueniat; alioquin enim valde difficile & moraliter impossibile erit, nec nisi Clericus resistat, intra terminos necessariæ defensionis consistere, & iurisdictionem in Clericos propria authoritate non exercere, quod laicis prohibitum est.
- 7 Iudex secularis Clericos arma contra publicam prohibitionem in plateis gestantes non ita priuare potest, vt eorum restitutionem deneget, nisi Prælatorum consensus accedat. Nam Clericus quidem secundum vim directiuam obligatur legibus, tacite; tamen non secundum vim coactiuam, vt à seculari magistratu puniri possit: Excipe nisi armorum vsus tanquam Reipubl. perniciosus, sit ita prohibitus neque domi retinere concessum sit.
- 8 Clericus debitor si fugam meditetur interim à

Iudicis

Iudice seculari aut creditore capi potest, vt Iudici suo sistatur & ad solutionem eiusque cautionem compellatur. Nam hoc casu Clericus perinde se habet, vt fur, talem autem capi & reduci posse, nemo negat, quia contra vim iniustam cuiuslibet se defendere iure naturali concessum est.

Clericus à seculari iudice ad testificandum cogi non potest: Ratio, quia testimonium alicuius requirere authoritative, seu imperare est actus iurisdictionis ad proprium superiorem spectans, Clerici autem exempti sunt à iurisdictione secularium Iudicum: si tamen vtrò velit testificari, potest etiam sine licentia Episcopi: Plures si simul delinquant, vt Clericus & concubina, omnes ab eodem iudice Ecclesiastico puniri possunt, quia Ecclesiasticus iudex dignior est laico.

Sed consuetudo obinet cum Iudices seculares contra concubinas Clericorum procedere solent, sed id agere debent, non usurpata iurisdictione in Clericos & domus eorum; Iniquè autem condemnatur Clericus ad expensas incarceratæ concubinæ quia hæc est pœna, quæ à seculari iudice inferti non potest.

Qui post crimen commissum Clericus aut Religiosus factus est, à seculari magistratu tamen iudicari non potest, nisi causâ præuentus fuerit. Quia privilegium exemptionis introductum est, ob honorem status Clericalis: Ergò omnes congaudere debent, qui statum Clericalem assumpserunt.

Si bona per accidens subiiciuntur Magistratui seculari propter subiectionem personæ, tunc liberantur exempta personâ consequenter etiam bona eximuntur.

eximuntur iurisdictione, modo non sint confiscata, sicuti si quis, qui delictum commisit, ob quod multari poterit ante ceptum iudicium mutet domicilium, à iurisdictione liberatur, nec potest deinde in ipsum sententia ferri.

- 14 Clericus ad statum Laicalem transiens iudicari non potest à Iudice Ecclesiastico propter crimina in Clericatum commissa, quia non mutat forum, imò cumulat forum cum foro.

C A P. V

De exemptione Clericorum in causis civilibus.

- 1 Clerici in causis etiam civilibus à seculari magistratu exempti sunt, quod etiam in realibus potest: Quia si bona non habeant obligationem per se, propriam sibi seu realem sequuntur conditionem & statum personæ, ita, ut si ea eximatur à iurisdictione, etiam bona ipsius exempta sint, siquidem fieri non potest, ut iudex de bonis processum iudicii atque sententiam formet, nisi personam vocando, examinando, iubendo quæ sine iurisdictione in illam fieri non possunt. *Quare certum est in Abb. quod si persona exempta est, ergo etiam res.*

NB. Quisque sortitur forum in loco ubi res sita est, ut vult Mysing. intelligitur, nisi sit persona privilegiata & exempta ut Clericus.

- 2 Si persona exempta est, etiam res eius exemptæ sunt, nisi secundum se ipsam obligationem habeant, quod accidit si V. C. à laico Rege, &c. in feudum datæ fuerint vel Ecclesiæ vel comiti feudatario Nobili, quas postea Ecclesiæ donavit; Cum enim iste Vasallus non potuerit plus iuris in Ecclesiam transferre, quam ipsi competebat, sequitur, quod domi-